

[Larsen (Bjerre).]

Efter at jeg nu har gjort Rede for de Ændringsforslag, der er stillet af Landbrugsministeren og tiltraadt af Udvalgets Flertal, maa jeg sige, at der er meget, som vi fra vor Side kunde have ønsket anderledes, hvilket jeg ogsaa har givet Udtryk for i Begyndelsen af min Tale og gentager her. Vi beklager Ekspropriationsbestemmelsens Bortfald og den Indskrænkning, der bliver i Statens Forkøbsret ved, at Familieoverdragelse og Bortsalg til Familie er unddraget Forkøbsretten. Dette til Trods betyder Ændringsforslagene dog et Fremskridt, idet de giver Mulighed for noget større Udstykning og paa visse Omraader vil give mere Jord til de indeklemte Husmænd. Jeg vil derfor gerne have Lov til at sige Udvalgsmedlemmerne Tak for den Maade, Forhandlingerne i Udvalget er forløbet paa. Selv om Udvalgsmedlemmerne fra det Parti, jeg tilhører, ikke har opnaaet det ønskede, er vi gaaet ind paa det, som har været det opnaaelige, Viljerne er bøjet mod hinanden, og Udvalget har endelig opnaaet et Resultat. Saa maa Fremtiden vise, hvor langt der nu kan naas med at oprette nye selvstændige Hjem for den Ungdom, der sigter efter selvstændigt Erhverv ved Landbruget. Maalet for Rigsdagen maa efter min Mening være at gennemføre en Jordlovgivning, der skaber det størst mulige Antal Brug paa den danske Jord til de dygtige unge Mennesker, som ønsker en saadan Arbejdsplads, og dernæst at løse Spørgsmaalet om en Jordfordeling, der giver den Part af indeklemte Husmænd, der ønsker det, Mulighed for, at deres Brug kan blive saa store, at de afgiver en Arbejdsplads, saaledes at disse Husmænd faar en selvstændig Bedrift, der kan ernære dem paa en god og forsvarlig Maade. Kan disse Formaal ikke opnaas igennem det nu ændrede Lovforslag, og viser det sig, at Virkningerne bliver for smaa, maa Rigsdagen ganske naturligt vende tilbage til Sagen.

Med disse Udtalelser skal jeg anbefale de foreliggende Ændringsforslag til Vedtagelse i det høje Ting og yderligere anbefale at stemme for Vedtagelsen af Lovforslaget ved dets endelige Behandling.

Erik Eriksen: Om Ændringsforslagene, som nu er gennemgaaet af Udvalgets Ordfører, kan jeg indskrænke mig til at sige, at de fører Lovforslaget og dermed den fremtidige Lovgivning paa dette Omraade tilbage til den Skikkelse, hvori Lovforslaget allerede i sidste Samling var ved at tage sin endelige Form. Det kan jeg for mit Vedkommende kun være glad for. I Modsætning

til Regeringspartiet, som i Betænkningen beklager ikke at have faaet Tilslutning til Forslaget om Ekspropriation, vil jeg gerne udtale min Glæde over og absolutte Tilfredshed med, at denne Bestemmelse er udgaaet. Det samme gælder Tanken om at indføre en Slags Løfteparagraf om Indførelse af Ekspropriation i Løbet af 5 Aar, regnet fra Lovforslagets Ophøjelse til Lov. Der er imidlertid ingen Grund til her at gentage de Argumenter, jeg fremførte mod Ekspropriations tanken ved Lovforslagets første Behandling. Jeg tror, at som Lovforslaget om Oprettelse af mindre Landbrug nu foreligger, er det en lykkelig Udformning, vi er naaet frem til, og forudsat, at Konjunkturerne i det hele taget vil give Muligheder for den Driftsform, det mindre Landbrug bygger paa, gives der nu ved den Lovgivning, som, hvis Ændringsforslagene vedtages, tager fast Form, en meget værdifuld Haandsrækning til den Ungdom, der ønsker at blive paa Landet som selvstændige Landbrugere.

Det er mit Haab, at denne Linie i dansk Landbrugslovgivning fortsat maa faa saadanne Vilkaar, at den kan holde ogsaa i kommende Generationer. Det er mange og for fleres Vedkommende i sig selv betydningsfulde Ændringer, vi staar overfor, naar vi ser paa hele Rækken af Ændringsforslag, som de foreligger her i Tinget. Forslagene gaar paa intet Punkt Ejendomsretten for nær, og jeg mener, at den Form for Forkøbsret, som nu ved Ændringsforslag Nr. 5 indføres i § 8, ogsaa er Udtryk herfor, samtidig med at den — og det er min faste Overbevisning, naar jeg siger det — nok skal vise sig at være baade brugbar og god saavel for Oprettelsen af nye Landbrug som for Fremskaffelse af Tillægsjord.

Maa jeg sluttelig blot sige, at det er mit Haab og Ænske — det er for Resten ogsaa mit bestemte Indtryk —, at baade Paragraffen om Forkøbsret og Loven som Helhed fra alle Sider vil blive modtaget i den Aand, hvori den er givet, og den Enighed, der er konstateret om dette meget væsentlige Led i vor Landbolovgivning, er for mig at se baade lykkelig og meget betydningsfuld.

Jeg skal altsaa anbefale baade Lovforslaget om Oprettelse af mindre Landbrug og Lovforslaget om Udlaan til Statshusmandsbrug til Vedtagelse i det høje Ting.

Victor Larsen: Naar man foretager Sammenligning mellem det Statshusmandslovsforslag, vi havde til første Behandling for næsten nøjagtigt 3 Maaneder siden, og det Forslag om samme Emne, der nu i Dag er til anden Behandling, kan man ikke andet